

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul "Mihai Eminescu" din Soroca

"Aprob"

Directorul Colegiul "Mihai Eminescu"
din Soroca

Tatiana VIȘNIOVAIA,

" 15 " iunie 2017

Curriculum modular

S.07.O.031 Psihopedagogia specială

Specialitatea: 92310 Asistență socială

Calificarea: Lucrător social

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Arbuz Irina grad didactic doi, Colegiul "Mihai Eminescu" din Soroca

Boaghi Elena grad didactic doi, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

Aprobat de:

Consiliului profesoral al Colegiului "Mihai Eminescu" din Soroca

Director

Ti.4
Tatiana Vișniovaia

"15" iunie 2017

Recenzenți:

1. Celac Virgilia, profesor, grad didactic superior, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.
2. Ghidirim Liliana, profesor, grad didactic superior, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	Ошибка! Закладка не определена.
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	Ошибка! Закладка не определена.
III. Competențele profesionale specifice modulului	Ошибка! Закладка не определена.
IV. Administrarea modulului.....	Ошибка! Закладка не определена.
V. Unitățile de învățare	Ошибка! Закладка не определена.
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	Ошибка! Закладка не определена.2
VII. Studiu individual ghidat de profesor	Ошибка! Закладка не определена.2
VIII. Sugestii metodologice	Ошибка! Закладка не определена.4
IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	Ошибка! Закладка не определена.5
X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	Ошибка! Закладка не определена.7
XI. Resursele didactice recomandate elevilor	Ошибка! Закладка не определена.

I. Preliminarii

Modulul Psihopedagogia specială este un instrument de lucru pentru studenții de la „Asistență socială” care nu au experiență în domeniul de activitate cu copii cu cerințe educative speciale, de aceea unitatea de curs urmărește să răspundă atât nevoii de informare cât și de formare de priceperi, deprinderi și competențe în relațiile cu copiii aflați în dificultate.

Unitatea de curs este orientată spre pregătirea și formarea specialiștilor în domeniul pedagogiei și psihologiei speciale, pentru facilitarea accesului la noile achiziții științifice, teoretice, metodologice și ale specificului implementării terapiilor educațional-recuperative a copiilor cu dizabilități, pentru cunoașterea experiențelor și concepțiilor teoretice și practice ale specialiștilor din domeniul psihopedagogiei speciale. Eforturile învățământului, angajate într-un proces de restructurări, sunt menite să schimbe grila de valori a educației în acord cu procesul de democratizare a întregii societăți. Studiul particularităților de dezvoltare a personalităților cu dizabilități, în scopul identificării de noi strategii educaționale au devenit una dintre dominantele provocări ale investigației și cercetărilor psihopedagogiei speciale. Ea centrează și investighează atât specificul dezvoltării psihologice la copiii cu dizabilități, cât și relația acestora cu cadrele didactice și cu alți membri ai personalului specializat.

Studierea acestui curs va avea o contribuție în mișcarea de idei din științele psihopedagogice. Elevii vor învăța cum să identifice diverse aspecte teoretice, metodologice și practice-aplicative ale terapiilor educațional-recuperative pentru persoanele situate la extremele dezvoltării a celor aflați în dificultate și ale celor care au nevoie de o intervenție psihopedagogică specializată, atât în plan educațional-instructiv, cât și în cel al orientării socio-profesionale.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Unitatea de curs face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihologie și psihopedagogie specială. Cursul dat are ca scop de a forma, la viitorii specialiști, imaginea reală a ceea ce înseamnă copil cu cerințe educative speciale, precum și monitorizarea dezvoltării psihointelectuale și socioafective a elevilor cu deficiențe ca o consecință a procesului de învățământ desfășurat în școala specială sau în școala publică. Conținutul programei de față a fost elaborat și structurat în acord cu noile strategii și direcții de pregătire continuă a elevilor de la specialitatea Asistență socială, prezentând informații necesare asigurării unei acțiuni educative și de intervenție eficientă. Cursul se predă în semestrul VII și are drept competență generală formarea la elevi a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind natura apariției fenomenelor psihice premorbide și morbide, transformării ființei umane, cauzele tulburărilor psihice, strategii de prevenire, intervenție și reabilitare a fenomenului patologic.

Conținuturile incluse în curriculum și strategiile utilizate în predarea acestei discipline pun accent atât pe diseminarea informației cu privire la elementele de bază ale psihopedagogiei

speciale, cât și conștientizarea de către cursanți a valorii acestora în formarea personalității copilului cu C.E.S.

Concepția didactică a disciplinei “Psihopedagogia specială” reflectă următoarele momente:

- familiarizarea cu problematica fundamentală a educației speciale, cu unele aspecte ale prevenirii, depistării și intervenției terapeutice, educaționale și sociale în cazul persoanelor cu nevoi/cerințe speciale;
- orientarea cursanților în identificarea elementelor specifice fiecărei categorii de deficiențe din perspectiva intervenției terapeutice și educaționale.
- formarea competențelor de comunicare într-un limbaj specific psihopedagogiei speciale, utilizând termeni necesari;
- formarea și dezvoltarea abilităților de utilizare a tehnicilor din cadrul comunicării și negocierii;
- formarea trăsăturilor de caracter în procesul instructiv.

III. Competențe profesionale specifice modului

Competențele profesionale ale absolvenților evidențiază capacitatea de a integra cunoștințele teoretice cu deprinderile practice în realizarea activității profesionale și a obține performanțe descrise în calificarea profesională. Competențele profesionale specifice modului sunt:

- CS1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea operațională adecvată a conținuturilor științifice fundamentale din psihopedagogia specială.
- CS2. Analiza principalelor categorii de dizabilități și factorilor etiologici responsabili de apariția acestora.
- CS3. Identificarea principalelor caracteristici care alcătuiesc tabloul clinic al fiecărui tip de dizabilitate în parte.
- CS4. Cunoașterea particularităților specifice dezvoltării psihice a persoanei și a tuturor componentelor personalității.
- CS5. Identificarea unor noi modalități de acțiune pentru optimizarea procesului de recuperare, adaptare și integrare a copiilor cu dizabilități în activitățile școlare și comunitare;
- CS6. Formarea unui ansamblu de cunoștințe, atitudini necesare includerii în procesul educațional, plasării în câmpul muncii a viitorului specialist.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			

VII	90	40	20	30	Examen	3
-----	----	----	----	----	--------	---

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Psihopedagogia specială – aspecte teoretice, cadrul conceptual		
<p>UC1. Familiarizarea elevilor cu problematica fundamentală a psihopedagogiei speciale.</p> <p>UC2. Informarea elevilor cu legislația și unele aspecte ale prevenirii, depistării și intervenției terapeutice, educaționale și sociale în cazul persoanelor cu cerințe educative speciale.</p>	<p>1. Obiectul, scopul și sarcinile educației și asistenței persoanelor cu CES. Preliminarii.</p> <p>2. Finalitățile asistenței psihopedagogice și sociale.</p> <p>3. Principii moderne în domeniul asistenței persoanelor cu CES.</p> <p>4. Metodele psihopedagogiei speciale.</p>	<p>A1. Identificarea datelor din domeniul psihopedagogiei speciale ca știință.</p> <p>A2. Distingerea finalităților asistenței psihopedagogice și sociale.</p> <p>A3. Explicarea principiilor moderne în domeniul asistenței persoanelor cu CES.</p> <p>A4. Analizarea principalelor metode de investigație psihopedagogică a persoanelor cu cerințe speciale.</p>
2. Dezvoltarea psihică și învățarea în cazul persoanelor cu dizabilități		
<p>UC3. Favorizarea unei imagini globale și relevante asupra problematicii dezvoltării psihice și educației speciale în cazul persoanelor cu dizabilități.</p>	<p>5. Conceptul de dezvoltare, tulburări primare și derivate ale dezvoltării.</p> <p>6. Dezvoltarea psihică și conturarea însușirilor de personalitate.</p> <p>7. Raportul dintre fenomenul de dezvoltare psihică și activitățile de învățare. Rolul activității în dezvoltarea psihică.</p>	<p>A5. Explicarea conceptului de dezvoltare.</p> <p>A6. Identificarea factorilor care direcționează și condiționează dezvoltarea copilului cu dizabilități.</p> <p>A7. Interpretarea particularităților dezvoltării psihice și însușirilor de personalitate la copii cu diverse dizabilități.</p> <p>A8. Identificarea aspectelor privind raportul dintre fenomenul de dezvoltare psihică și activitățile de învățare la elevii cu CES.</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
3. Dezvoltarea compensatorie		
UC4. Asimilarea și valorificarea tehnicilor specifice procesului de compensare.	8. Definirea dezvoltării compensatorii. 9. Formele compensării. 10. Principiile adaptării compensatorii.	A9. Identificarea termenului de dezvoltare compensatorie și conștientizarea rolului acesteia în dezvoltarea personalității. A10. Analizarea formelor compensării. A11. Identificarea principiilor adaptării compensatorii.
4. Specificul dezvoltării psihofizice la diferite categorii de deficienți		
4.1 Deficiențele mintale/de intelect		
UC5. Identificarea și caracterizarea particularităților psihologice ale copiilor cu deficiențe minale. UC6. Utilizarea unor metode și tehnici educațional-recuperative specifice deficiențelor minale.	11. Delimitări conceptuale și teorii explicative asupra deficiențelor mintale. 12. Clasificarea și etiologia deficiențelor mintale. 13. Tipologia deficiențelor mintale.Tabloul clinic și psihopedagogic al deficientului mintal. 14. Profilaxia și terapia medico-psihopedagogică și socială în cazul deficiențelor mintale.	A12. Analiza terminologiei specifice deficiențelor mintale. A13. Analiza aspectelor teoretice și practice ale formelor de clasificare a deficiențelor mintale. A14. Specificarea tipologiilor deficiențelor mintale. A15. Ilustrarea tabloului clinic și psihopedagogic al deficientului mintal. A16. Demonstrarea tehnicilor de profilaxie și terapie medico- psihopedagogică și socială a deficientului mintal.
4.2 Deficiențele senzoriale		
UC7. Familiarizarea elevilor cu aspecte teoretice și practice ale diferitelor categorii de deficiențe.	15. Deficiențele de auz. Delimitări terminologice. 16. Clasificarea și etiologia deficiențelor de auz. 17. Impactul pierderii auzului asupra dezvoltării fizice, psihice a copilului.	A17. Interpretarea conceptelor de bază ale deficiențelor senzoriale. A18. Precizarea criteriilor de clasificare a deficiențelor de auz și de vedere.

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
<p>UC8. Cunoașterea particularităților specifice dezvoltării psihice a persoanei cu deficiențe senzoriale și a tuturor componentelor personalității.</p> <p>UC9. Identificarea căilor de recuperare/compensare a funcțiilor psihice afectate.</p>	<p>18. Specificul terapiilor corectiv-recuperative pentru deficientul de vedere (compensarea, demutizarea și ortofonia).</p> <p>19. Deficiențe de vedere. Delimitări conceptuale.</p> <p>20. Clasificarea și etiologia deficiențelor de vedere.</p> <p>21. Caracterizare din punct de vedere fizic și psihologic a deficiențelor de vedere.</p> <p>22. Compensarea și activitatea educativă.</p>	<p>A19. Interpretarea categoriilor de factori care influențează apariția deficiențelor senzoriale.</p> <p>A20. Identificarea principalelor caracteristici care alcătuiesc tabloul psihopedagogic al fiecărui tip de deficiență.</p> <p>A21. Sugerarea modalităților de acțiune pentru optimizarea procesului de recuperare, adaptare și integrare a copiilor cu deficiențe senzoriale în activitățile școlare.</p>
4.3 Tulburările de limbaj		
UC10. Conștientizarea elevilor asupra valențelor educative ale unor instrumente/ mijloace noi de realizare a normalizării – integrării persoanelor cu tulburări de limbaj	<p>23. Tulburări ale limbajului oral și scris. Clasificare, etiologie.</p> <p>24. Tabloul clinic și psihopedagogic al tulburărilor de limbaj.</p> <p>25. Specificul terapiilor corectiv-recuperative a tulburărilor de vorbire.</p>	<p>A22. Specificarea clasificării tulburărilor de limbaj.</p> <p>A23. Reproducerea factorilor etiologici responsabili de apariția tulburărilor de limbaj</p> <p>A24. Ilustrarea tabloului clinic al tulburărilor de limbaj.</p> <p>A25. Identificarea soluțiilor de prevenire și recuperare a tulburărilor de limbaj.</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
4.4 Deficiențele fizice și tulburările psihomotorii		
UC11. Familiarizarea elevilor cu aspecte teoretice și practice ale deficiențelor fizice și tulburărilor psihomotorii.	26. Clasificarea deficiențelor fizice și tulburărilor psihomotorii 27. Psihomotricitatea-analiza psihopedagogică. 28. Aspecte privind metodologia recuperării deficiențelor neuropsihomotorii.	A26. Distingerea categoriilor majore de deficiențe fizice și tulburări psihomotorii. A27. Cunoașterea caracteristicilor specifice dezvoltării psihomotricității. A28. Proiectarea activităților instructive care promovează creșterea și dezvoltarea fizică
4.5 Tulburările de comportament		
UC12. Orientarea elevilor în identificarea elementelor specifice tulburărilor de comportament din perspectiva intervenției terapeutice și educaționale.	29. Cauzele și formele tulburărilor de comportament. 30. Efectele handicapurilor de comportament în plan școlar și socio-profesional. 31. Măsuri psihopedagogice de prevenire și de educație în handicapurile de comportament.	A29. Analiza cauzelor care pot provoca tulburările de comportament. A30. Determinarea efectelor importante ale handicapurilor de comportament în viața școlară și socială. A31. Precizarea măsurilor psihopedagogice de prevenire și de educație în cazul handicapurilor de comportament.
4.6 Copiii cu dificultăți de învățare		

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
UC13. Analiza principalelor categorii	32. Definiții și teorii ale dificultăților de învățare. 33. Clasificarea și etiologia dificultăților de învățare.	A32. Prezentarea principalelor teorii care conturează dificultățile de învățare. A33. Descrierea categoriilor etiologice responsabile de apariția dificultăților de învățare.
4.7 Deficiențe asociate/multiple		
UC14. Evidențierea problemelor specifice în educarea, instruirea și profesionalizarea persoanelor cu deficiențe asociate/multiple.	34. Autismul – tulburare de dezvoltare, relaționare și comunicare. 35. Sindromul Langdon Down. 36. Surdocecitatea.	A34. Demonstrarea particularităților specifice deficiențelor asociate/multiple. A35. Interpretarea tabloului clinic al fiecărui tip de deficiență.
5. Psihoigiena și psihoprofilaxia în stările de handicap		
UC15. Orientarea elevilor în selectarea celor mai pertinente activități educative în profilaxia diverselor stări de handicap.	37. Activități instructive care facilitează dezvoltarea socială și emoțională. 38. Activități instructive care promovează dezvoltarea abilităților cognitive. 39. Activități instructive care facilitează competența lingvistică. 40. Activități instructive care promovează creșterea și dezvoltarea fizică.	A36. Identificarea aspectelor stimulării dezvoltării abilităților sociale. A37. Promovarea activităților instructive orientate spre dezvoltarea abilităților cognitive. A38. Alegerea căilor de recuperare/compensare și dezvoltare a abilităților de comunicare. A39. Identificarea domeniilor generale ale dezvoltării fizice. A40. Îndeplinirea activităților de psihoprofilaxia în stările de handicap.
6. Activități de psihoterapii și terapie educațională		

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
UC16. Explicarea fiecărui tip de terapie educațională. UC17. Relevarea importanței activităților de terapie educațională.	41. Caracteristicile psihoterapiei. Aspectele psihoterapiei. Domeniile psihoterapiei. 42. Activități de terapie educațională (terapia ocupațională; meloterapia; ludoterapia; terapia și educația psihomotricității; terapia cu ajutorul animalelor.	A41. Interpretarea analitică a esenței psihoterapiei și domeniilor psihoterapiei. A42. Familiarizarea cu particularitățile specifice diferitor tipologii de terapii ocupaționale A43. Organizarea activităților de terapie educațională.
7. Noile tehnologii informative și educația specială		
UC18. Identificarea modalităților de valorificare a tehnologiilor informaționale și a soft-urilor educaționale pentru elevii cu CES.	43. Orientări actuale în tehnologiile informaționale pentru persoanele cu dizabilități. 44. Învățarea asistată de calculator la elevii cu dizabilități.	A44. Evidențierea specificului orientării actuale în tehnologiile informaționale a persoanelor cu dizabilități. A45. Identificarea efectelor pozitive ale calculatorului în procesul instructiv-educativ. A46. Selectarea unor soft-uri eficiente pentru elevii cu dizabilități.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucru individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Psihopedagogia specială – aspecte teoretice, cadrul conceptual.	8	5	1	2
2.	Dezvoltarea psihică și învățarea în cazul persoanelor cu dizabilități	6	2	2	2
3.	Dezvoltarea compensatorie	4	1	1	2
4.	Specificul dezvoltării psihofizice la diferite categorii de deficienți:	46	22	10	14
	- Deficiențele mintale/de intelect	8	4	2	2
	- Deficiențele senzoriale	10	6	2	2
	- Tulburările de limbaj	8	4	2	2
	- Deficiențele fizice și tulburările psihomotorii	6	3	1	2
	- Tulburările de comportament	4	1	1	2
	- Copiii cu dificultăți de învățare	4	1	1	2
	- Deficiențe asociate/multiple	6	3	1	2
5.	Psihoigiena și psihoprofilaxia în stările de handicap	12	4	4	4
6.	Activități de psihoterapii și terapie educațională	10	4	2	4
7.	Noile tehnologii informative și educația specială	4	2	-	2
	TOTAL	90	40	20	30

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termini de realizare
1. Introducere în psihologie. Domeniu conceptual			
Obiectul psihopedagogiei speciale - perspective de abordare.	Studiarea literaturii din domeniul psihopedagogiei speciale. Referat: „ <i>Stadiul actual și tendințele privind intervenția,</i>	Referat. Prezentare orală și scrisă.	Săptămâna 1

	<i>educația și asistența persoanelor cu cerințe speciale</i> .		
2. Dezvoltarea psihică și învățarea în cazul persoanelor cu dizabilități			
Dezvoltarea psihică și conturarea însușirilor de personalitate. Activitățile de învățare.	Eseu: "Rolul activității în dezvoltarea psihică".	Relatare orală	Săptămâna 2
3. Dezvoltarea compensatorie			
Dezvoltarea compensatorie. Formele și principiile adaptării compensatorii.	Efectuarea analizei sintetice schematice asupra formelor și principiilor compensatorii.	Prezentarea schemelor. Comunicarea orală.	Săptămâna 3
4. Specificul dezvoltării psihofizice la diferite categorii de deficienți			
4.1 Deficiențele mintale/de intelect			
Tabloul clinic și psihopedagogic al deficientului mintal.	Descrierea trăsăturilor psihopedagogice specifice principalelor categorii de deficiență mintală. Prezentarea elementelor principale ale unui program de profilaxie și terapie a deficiențelor mintale.	Comunicarea orală a temei. Prezentarea activităților.	Săptămâna 4
4.2 Deficiențele senzoriale			
Caracterizare din punct de vedere fizic și psihologic a deficiențelor senzoriale.	Efectuarea unei analize comparative – asemănări, deosebiri – între cele două categorii de deficiențe senzoriale (de auz și de văz), pornind de la etiologie, compensare, tabloul clinic și psihopedagogic.	Prezentare Power Point. Diagrama Wenn. Comunicarea orală.	Săptămâna 5
4.3 Tulburările de limbaj			
Specificul terapiilor corectiv-recuperative a tulburărilor de vorbire.	Studiu de caz: Aspectele specifice identificate în activitățile educaționale cu elevii care prezintă tulburări de limbaj.	Comunicare orală.	Săptămâna 6
4.4 Deficiențele fizice și tulburările psihomotorii			
Deficiențele fizice și tulburările psihomotorii .	Identificarea strategiilor constructiv-dezvoltative folosite la educarea copilului cu probleme motorii.	Cercetarea și discutarea temei. Power Point	Săptămâna 7
4.5 Tulburările de comportament			
Tulburările de comportament. Măsurile psihopedagogice de	Strategii de prevenire și educare a handicapurilor de comportament. Aspecte specifice	Relatarea orală și scrisă a temei.	Săptămâna 8

prevenire și de educație în handicapurile de comportament.	identificate în activitățile educaționale cu elevii care prezintă dificultăți de învățare.	Masa rotundă	
4.6 Copiii cu dificultăți de învățare			
Definiții și teorii ale dificultăților de învățare. Clasificarea și etiologia dificultăților de învățare.	Poster: Principalele categorii etiologice responsabile de apariția dificultăților de învățare.	Prezentare grafică. Relatare orală.	Săptămâna 9
4.7 Deficiențe asociate/multiple			
Deficiențe asociate/multiple. Particularitățile specifice dezvoltării psihice și fizice a persoanelor cu deficiențe asociate/multiple.	Studiu de caz: Prezența elementelor caracteristice întâlnite în tabloul psihopedagogic al persoanelor cu deficiențe asociate/multiple. Argumentați efectul fiecărui tip de deficiențe asupra personalității și vieții psihice a individului.	Dezbateri Expunere orală	Săptămâna 10
5. Psihigiena și psihoprofilaxia în stările de handicap			
Activități instructive de psihigiena și psihoprofilaxia în stările de handicap	Elaborarea sarcinilor de învățare care ar promova psihoprofilaxia în stările de handicap	Masa rotundă Joc de rol	Săptămâna 12
6. Activități de psihoterapii și terapie educațională			
Activități de terapie educațională (terapia ocupațională; meloterapia; ludoterapia; terapia și educația psihomotricității; terapia cu ajutorul animalelor.	Propunerea și demonstrarea activităților de terapie ocupațională în lucrul cu diverse categorii de beneficiari.	Relatarea temei. Prezentarea activităților.	Săptămâna 14
7. Noile tehnologii informative și educația specială			
Orientări actuale în tehnologiile informaționale pentru persoanele cu dizabilități.	Proiect: Modalități de valorificare a tehnologiilor informaționale în diferite arii curriculare, pentru elevii cu dizabilități.	Prezentarea și explicarea conținutului. Prezentarea portofoliilor.	Săptămâna 15

VIII. Sugestii metodologice

În scopul însușirii cunoștințelor de către studenți și a formării priceperilor și deprinderilor de muncă cu copiii, la unitatea de curs Psihpedagogia specială vor fi aplicate așa metode de predare-învățare-formare ca:

Curs: expunerea, demonstrația, predarea complementară, aplicația PowerPoint, exemple din practică, sinteza cunoștințelor, descoperirea dirijată, clusterind, brainstorming, etc.

Lecții practice / Seminarii: expunerea, sinteza cunoștințelor, activități de grup, descoperirea dirijată, conversația constructivă, dezbateri, analiza căilor mai eficiente de rezolvare a unei probleme, situații de problemă, studiu de caz, brainstorming, etc.

Sugestii pentru activitatea individuală: lucrul cu manualul sau cu alte materiale didactice intuitive; analiză detaliată a unui fenomen psihologic, planificarea corectă a timpului de analiză și de învățare eficientă a informației, procedeul cercetării, eseu sau alte scrieri libere, schițarea și generalizarea materialelor prin brainstorming (brainstorming-ul în schițe), elaborarea graficului conceptual sau altor metode de acest tip, analiza trăsăturilor semantice, adnotarea și conspectarea logică a surselor bibliografice, ș.a

IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Pentru organizarea eficientă a activității instructiv-educative se vor lua în considerație următoarele cerințe și forme de evaluare:

- gradul și calitatea participării la activități ce îi solicită direct pe studenți: discuții, dezbateri în cadrul seminariilor, studii de caz;
- evaluarea de parcurs de semestru: răspunsuri orale, probe tip test, prezentarea lucrărilor.
- cunoștințe temeinice din problematica disciplinei;
- asimilarea unui material bibliografic obligatoriu;
- calitatea elaborării și susținerii sarcinilor propuse, a referatelor și proiectelor pedagogice;
- portofoliul, observația sistematică, investigația;
- relevanța răspunsurilor la subiectele de la examen.
- evaluarea finală: tratarea subiectelor în cadrul examenelor, susținerea proiectelor.

Formele de evaluare determinate de perioada de studiu:

- Evaluare (ascultare) orală: evaluarea curentă care se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală a studenților în cadrul prelegerilor și seminariilor, pregătirea pentru seminare, evaluarea lucrului cu literatura recomandată.
- Evaluare scrisă - elaborare de informații suplimentare în cadrul fiecărei teme (referate, eseuri, scheme, tabele, materiale ilustrative) probe de control, alte lucrări scrise.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none">• Expune tematica lucrării în cauză.• Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării.

		<ul style="list-style-type: none"> • Expunerea orală este concisă și structurată logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
2.	Rezumat scris	<ul style="list-style-type: none"> • Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Textul rezumatului este concis și structurat logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens. • Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. • Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. • Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă. • Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul inițial. • Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, frazelor, paragrafelor textului. • Text formatat citet, lizibil. plasarea clară în pagină.
3.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
4.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific.

		<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate ș.a. • Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
5.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. • Logica sumarului. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Aprecierea critică, judecată personală a elevului.

Forma finală de evaluare este examenul oral, care va consta dintr-un set de bilete ce vor reflecta conținutul tematic al cursului. Evaluarea orală va presupune a răspunde la itemi din trei domenii cognitive: cunoaștere și înțelegere, aplicare, integrare.

X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

În cadrul procesului instructiv-educativ elevii au nevoie de o diversitate de resurse pentru desfășurarea procesului de studiu:

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sală de clasă. Proiector. Manuale. Calculator/proiector. Fișe suplimentare la temă.

Pentru orele de practice/seminar	Materiale ilustrative. Materiale audio-vizuale. Portofoliu.
----------------------------------	---

XI. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată /această/ procurată resursă	Numărul de exemplare disponibile
1.	Alois Gherguț, <i>“Sinteze de Psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice.”</i> , Ed.Polirom, Iași, 2005	Bibliotecă	-
2.	E. Verza” <i>Psihopedagogie Specială”,</i> ed Didactică și pedagogică R.A , București 1998	Bibliotecă	-
3.	Emil Verza, <i>“Defectologie și logopedie”</i> , Editura Credis, 2007	Bibliotecă	-
4.	Enăchescu Constantin, <i>Tratat de psihoanaliză și psihoterapie</i> , Ed.Polirom, 2003.	Bibliotecă	-
5.	M. Pereteatcu, <i>“Curs de prelegeri la disciplina PSIHOPEdagogIE SPECIALĂ”,</i> Bălți, 2005	Bibliotecă	-
6.	V. Pritcan, L. Boderscova, J. Chihai Suport de curs. <i>„Terapie ocupațională și reabilitare psihosocială”</i> , Bălți , 2008	Bibliotecă	-